

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2023-421

5.6.2023

If Skadeforsikring NUF

Retts hjelp

Advokatforsikring – dekning begrenset oppad til offentlig salærsats – fal. § 2-1.

Sikrede var i kontakt med foretaket for å tegne forsikring for bedriften i mai 2021. Kontakten gikk i første omgang per telefon, og det ble etter samtalen sendt ut et tilbud. Sikrede reagerte på at forsikringssummen for retts hjelp var kr 400 000 og ikke kr 1 000 000 som han mente var blitt nevnt på telefon. Foretaket svarte at det var blandet med advokatforsikringen, som hadde en forsikringssum på kr 1 000 000, og nytt tilbud med advokatforsikring fremfor retts hjelpforsikring ble sendt ut. Sikrede svarte at han ikke helt forsto advokatforsikringen. Foretaket listet opp en del hovedpunkter i dekningen, men nevnte ikke at timeprisen for advokat var begrenset til offentlig salærsats. Sikrede svarte at advokatforsikringen hørtes tryggere ut, og at han gikk for denne. Senere samme år ble sikrede part i en dekningsmessig tvist. Dekning ble innvilget, og det ble i tilsagnet opplyst om timeprisbegrensningen. Sikrede benyttet advokat med høyere timepris og krevde dekning uten begrensning til offentlig salærsats på bakgrunn av at foretaket ikke informerte særskilt om denne begrensningen ved tegning. Nemnda tok ikke stilling til om informasjonsplikten var brutt, da nemnda kom til at det ikke var sannsynliggjort årsakssammenheng mellom foretakets informasjon og sikredes valg av forsikringsdekning.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning av advokatutgifter.

Sikredes advokat forsikring omfatter:

- rimelige og nødvendige advokatkostnader
- rettsgebyrer
- kostnader til vitner
- kostnader til bevisopptak
- kostnader til sakkyndige
- idømte sakskostnader, og
- tilkjent sakskostnader når det kan dokumenteres at motparten ikke er søkegod

Utgifter til sakkyndige som ikke er oppnevnt av retten dekkes med inntil 20 % av den totale forsikringssum.

Advokatkostnader beregnes med en timepris begrenset til den offentlige salærsats, jf. salærforskriften § 2.

Sikrede var i kontakt med foretaket vedrørende tegning av forsikring i mai 2021 og har forklart at det i telefonsamtale 11.5.21 ble snakket lenge angående de forskjellige forsikringene foretaket hadde; "Blant annet at retts hjelpforsikringen skulle legges ned, og at advokatforsikring skulle ta over".

Sikrede har videre forklart at siden det var mulig å kjøpe begge forsikringer, "gikk vi inn i vilkårene på begge to". Sikrede mottok tilbud om forsikring på e-post 11.5.21 og svarte:

Du sa på telefonen at retts hjelp gjaldt opp til en million, men her står det 400k...?

Ellers syntes jeg tilbudet så bra ut. Kan du komme tilbake til meg på spørsmålet over, så skal jeg ta dette med de andre her, og komme tilbake til deg.

Foretaket svarte påfølgende dag:

Det viste seg at jeg blandet med Advokatforsikringen vår. Det er denne som har forsikringssum på 1 000 000 kr. Jeg har laget et tilbud der denne er inkludert i stedet for rettshjelp, så har dere noen alternativer. Dette finner du vedlagt.

Sikrede svarte:

Men jeg skjønner ikke den advokatforsikringen.

Er det 15 timer, også ferdig. Uten advokat videre vil det være fort gjort å tape en sak, som igjen er dumt for dere.

Eller mener du at det er 15 timer, også må deres kunder legge ut for advokatutgifter. Hvis deres kunder da taper, vil dere dekke inntil 1 million av det som deres kunder blir dømt til å betale, som da også er egne saksomkostninger.

Foretaket svarte:

Advokatforsikringen inkluderer altså 15 konsulenttimer med juridisk rådgivning innen

- Individuell arbeidsrett
- Fast eiendom
- Kontraktsrett
- Husleierett

Det er ingen egenandel på disse timene og de kan benyttes når man måtte føle behov for det.

Dersom den juridiske rådgivning ikke skulle føre dere riktig vei, men at dere likevel ender opp med å bli part i en tvist, dekkes også følgende:

- Nødvendige advokatkostnader
- Rettsgebyr
- Kostnader til vitner
- Kostnader til bevisopptak
- Kostnader til sakkyndige
- Idømte sakskostnader

Forsikringssummen på alt vi dekker er opptil 1 000 000 kr.

Sikrede svarte at dette hørtes tryggere ut, og at han "går for den med advokatdekningen".

Forsikringen ble satt i kraft samme dag, 12.5.21.

Sikrede ble 8.11.21 part i en tvist og engasjerte 12.11.21 advokat. Sikrede kontaktet foretaket 23.11.21 og orienterte om dette. Sikrede skal ha fått beskjed om å sende inn dokumentasjon for å få vurdert om saken var dekningsmessig. Sikredes advokat tok kontakt med foretaket på telefon 8.2.22, hvorpå foretaket fulgte opp med en e-post til ham om hvilken dokumentasjon som var nødvendig å oversende. Etter en avklaring av tvistedato 8.11.21 bekreftet foretaket 22.3.22 dekning for saken:

Vedlagt er dekningsbekreftelse. Denne bør leses gjennom av både deg og kunden. Et utsnitt:

Dekningen innebære blant annet

- (...)
- Advokatkostnader beregnes med en timepris oppad begrenset til den offentlige salærsats, som pr. 2022 tilsvarer kr 1 121 i timen eks.mva. Hvis timeprisen overstiger gjeldende salærsats, må det

overskytende dekkes av deg som forsikringstaker.

Den samme begrensningen var fremhevet i det vedlagte dekningstilsagnet.

Av oversendt faktura fremgikk det at advokaten fakturerte timer fra 12.11.21 til 4.5.22. Totalt var det fakturert for kr 182 262,50 eks. mva. Timeprisen varierte ut fra hvem som hadde utført bistanden, fra kr 950 til kr 3 300.

Sikrede oversendte etter det opplyste 18.1.23 kopi av fakturaen med krav om erstatning til foretaket, men foretaket avslo å dekke utgifter utover offentlig salærsats.

Sikrede krever dekning for fulle advokatutgifter uten begrensning til offentlig salærsats. Selv om begrensningen i liten skrift fremgikk av vilkårene, skulle foretaket opplyst ham om dette før avtaleinngåelsen. Sikrede følte ikke behov for å lese vilkårene da han mottok disse fordi han følte seg trygg etter at han hadde gått grundig inn i forsikringen med foretaket da de sammenlignet det som skulle bort, og det nye.

Salærbegrensning må regnes som en vesentlig begrensning i dekningen. Foretaket sammenligner seg med andre foretak som har advokatforsikring, som har vilkårene tilgjengelig åpent på web, og annen boligkjøperforsikring som har egne advokater som tar seg av sakene som kommer inn. Dette er derfor ikke sammenlignbart. Når foretakets egen selger går så grundig til verks med å fortelle om de forskjellige forsikringene, og detaljene rundt dette, er det lureri å unnlate å fortelle om en begrensning i salær.

Saken er ikke ferdig og skal mest sannsynlig i retten. Det er ikke mulig for sikrede å bytte forsikring etter at han fikk informasjon om begrensningen siden tvisten allerede er oppstått. Hadde sikrede fått informasjon om begrensningen, ville han helt klart kikket videre. Salærbegrensningen fremstår som mer vesentlig informasjon enn det foretaket faktisk informerte om under avtaleinngåelsen og burde derfor inngått i informasjonen.

Forsikringsforetaket avviser ytterligere ansvar. Foretaket har etter fal. § 2-1 gitt tilstrekkelige opplysninger om salær i forbindelse med tegningen når vilkårene ble tilgjengelige umiddelbart etter aksept. Begrensningen til offentlig salærsats er utbredt i lignende forsikringsdekninger og er derfor uansett ikke en vesentlig begrensning i forhold til det sikrede med rimelighet kunne vente var dekket under forsikringen. Subsidiært anføres det at det ikke har oppstått et økonomisk tap foretaket kan holdes ansvarlig for da sikrede ikke har overholdt sin tapsbegrensningsplikt. Sikredes advokat ble uttrykkelig informert om timeprisbegrensningen i dekningstilsagn 22.3.22, men sikrede har likevel pådratt seg store advokatutgifter etter dette tidspunkt.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig for ufullstendig informasjon, jf. fal § 2-1 slik den lød før 18.2.22.

Ifølge fal. § 2-1 skal foretaket informere om vesentlige begrensninger i dekning i forhold til hva sikrede med rimelighet kunne forvente. Nemnda behøver imidlertid ikke ta stilling til om denne informasjonsplikten er brutt fordi den uansett er kommet til at det ikke foreligger årsakssammenheng mellom bruddet og det tap sikrede lider.

Forsikringsavtaleloven inneholder ingen bestemmelse som regulerer konsekvensene av brudd på foretakets informasjonsplikt etter fal. § 2-1. Dette må derfor avgjøres etter alminnelige erstatningsrettslige regler, jf. NOU 1987:24 s. 53–54 og Ot.prp. nr. 49 (1988-89) s. 39-40. Forutsetningen for at foretaket blir ansvarlig er da at det foreligger ansvarsgrunnlag for foretaket, økonomisk tap og årsakssammenheng mellom manglende informasjon og tapet. Sikrede har etter alminnelige bevisregler bevisbyrden for at vilkårene for erstatningsplikt er oppfylt, men ifølge

NOU 1987:24 s. 54 bør det "ikke stilles for strenge krav til bevisene dersom det er på det rene at en sentral informasjonsbestemmelse er overtrådt fra foretakets side".

Årsakssammenheng i denne saken forutsetter at sikrede om han hadde fått informasjon om salærbegrensningen istedenfor advokatforsikringen ville valgt rettshjelpdekningen, som ikke hadde tilsvarende salærbegrensning. Nemnda kan ikke se at dette er sannsynliggjort i tilstrekkelig grad.

Rettshjelpforsikringen har ingen tilsvarende begrensning i timepris (utover den generelle begrensningen om "rimelige og nødvendige utgifter"). Forsikringssummen ville imidlertid vært lavere (kr 400 000 mot kr 1 000 000 i advokatforsikringen). I sikredes korrespondanse med foretaket var han sterkt fokusert på forsikringssummen, og dette fremstår som et sentralt moment ved valget av dekning. Det er ikke fremlagt informasjon om hvordan sikrede vurderte forholdet mellom timesats og forsikringssum ut fra den risikoen hans virksomhet sto overfor, men han anfører til sekretariatets avgjørelse at saken "ikke er ferdig" og "skal mest sannsynlig i retten". Det er allerede påløpt kr 182 262,59 eks. mva., og beløpet kan ut fra det opplyste lett komme over den lavere forsikringssummen på kr 400 000. Det er derfor vanskelig å vite hvilken dekning sikrede ville valgt med mer fullstendig informasjon. Ut fra dette mener nemnda det ikke er tilstrekkelig sannsynliggjort at han med full informasjon ville valgt rettshjelpforsikringen med lavere forsikringssum.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant) og Johannes Straume (næringsrepresentant).